

Binlerce yıllık tarihi sürecinde birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan Trakya, stratejik konumu ile her dönem ilgi görmüştür. Coğrafi özellikleri ve doğasının yanı sıra geçmişin izlerini taşıyan kültür varlıkları ile günümüzde de önemini koruyan Trakya, bu kitabın ana temasını oluşturmuştur.

Kırk üç akademisyen tarafından çevre, kent, üniversite, yapı, mimarlık tarihi, koruma ve erişilebilirlik alanlarındaki çalışmaları içeren kitap, Mimarlık Fakültesi tarafından Trakya Üniversitesi'nin 40. Kuruluş Yılı Dönümü Armağan Kitabı olarak hazırlanmıştır.

ISBN: 978-975-374-339-6

9 789753 743396

Trakya Üniversitesi Yayınları

Trakya Üniversitesi'nin 40. Kuruluş Yılı Dönümü Armağan Kitabı
TRAKYA ARAŞTIRMALARI

Trakya Üniversitesi'nin 40. Kuruluş Yılı Dönümü
Armağan Kitabı
TRAKYA ARAŞTIRMALARI

EDİTÖRLER

Esin BENİAN Tülay CANİTEZ

Trakya Üniversitesi Yayınları

Trakya Üniversitesi'nin 40. Kuruluş Yılı Dönümü Armağan Kitabı

TRAKYA ARAŞTIRMALARI

Editörler:

Esin Benian & Tülay Canitez

Edirne-2022

Trakya Üniversitesi'nin 40. Kuruluş Yılı Dönümü Armağan Kitabı
TRAKYA ARAŞTIRMALARI

Editörler: Esin Benian & Tülay Canitez

Kapak Tasarımı: Arif Mısırlı

ISBN: 978-975-374-339-6

Trakya Üniversitesi Yayın No: 290

1. Baskı: Trakya Üniversitesi Matbaası / 2022

Bu kitapta yer alan tüm yazıların dil, bilim ve hukuk açısından sorumluluğu yazarlarına aittir. Trakya Üniversitesinin yazılı izni olmadan bir kısmı veya tamamı çoğaltılamaz veya kopya edilemez.
© Copyright Trakya Üniversitesi Yayınevi

Trakya Üniversitesi'nin 40. Kuruluş Yılı Dönümü Armağan Kitabı
TRAKYA ARAŞTIRMALARI

Bilim Kurulu

Prof. Dr. A. Nilay Evcil
Prof. Dr. Didem Bař
Prof. Dr. Filiz řenkal Sezer
Prof. Dr. H. Burcu Özgüven
Prof. Dr. İter Büyükdığan
Prof. Dr. Mahmut Güler
Prof. Dr. Murat Özyavuz
Prof. Dr. Nevnihal Erdoğan
Prof. Dr. Semiha Öztuna
Prof. Dr. Sennur Akansel
Prof. Dr. Yusuf Yıldız
Doç. Dr. Damla Atik
Doç. Dr. Esmâ Mihlayanlar
Doç. Dr. Filiz Umaroğulları
Doç. Dr. Gülay Apa Kurtiřođlu
Doç. Dr. H. Faik Kara
Doç. Dr. Hatice Kiran Çakır
Doç. Dr. Meltem Özçakı
Doç. Dr. N. Çiçek Akçıl Harmankaya
Doç. Dr. Pınar Kısa Ovalı
Doç. Dr. R. Duygu Çay
Doç. Dr. Semiha Kartal
Doç. Dr. Timur Kaprol
Doç. Dr. Yılmaz Büktel

İÇİNDEKİLER

Takdim

Prof. Dr. Erhan Tabakoğlu / Trakya Üniversitesi Rektörü

Önsöz / Preface

Prof. Dr. H. Burcu Özgüven / Mimarlık Fakültesi Dekanı

Birinci Bölüm: ÇEVRE

Edirne Kıyı Alanlarının Kullanım Çeşitliliği

15

Gildis Tachir

Edirne'de Sel Baskınları

25

Şule Yılmaz Erten

Kentsel Kamusal Alan Tasarımında İklimle Dengeli Çözümler-Edirne Kent Ormanı
Kıyı Tasarımı

33

Gencay Çubuk, Filiz Umaroğulları

Edirne'de Ekolojik Yapılaşma Üzerine Mimarların Görüşleri

43

Cenk Cihangir, Pınar Kısa Ovalı

İkinci Bölüm: KENT

Edirne Tarihi Kent Merkezi Kronolojisi

53

Selin Arabulan, Sennur Akansel

Edirne İli Merkez İlçesi Arazi Örtüsü/Arazi Kullanımının Zamansal ve Mekânsal
Değişiminin İrdelenmesi

63

Emine Keleş

1950-1980 Arası Yapılarda Mimarlık ve Sanat Birlikteliđi: Kırklareli Merkez

71

Timur Kaprol, Gökben Pala Azsöz

20. Yüzyılın Başlarından Günümüze Midye (Kıyıköy)

81

Arif Mısırlı

Tarihi Çevrelerde Kolektif Bellek Okumaları: Uzunköprü Örneği

89

Beste Karakaya Aytin, Deniz Gözde Ertin Tezgör

Edirne-Babademirtaş Mahallesi'nin Kent Dokusu Yaklaşımında Sürdürülebilirliđi

97

Semiha Kartal

Yaya Bölgelerinin Planlanması ve Tasarımı: Edirne Saraçlar Caddesi Örneği

109

Nilay Mısırlı, Rukiye Duygu Çay

Edirne Kenti Çocuk Oyun Alanlarının Çocuk Gelişimi Açısından İncelenmesi

117

Rukiye Duygu Çay

Edirne İbrahim Ay Caddesi'ndeki Otobüs Duraklarının TS 11783'e Göre
Değerlendirilmesi

125

Murat Seçkin Puyan, Hatice Kiran Çakır

Üçüncü Bölüm: ÜNİVERSİTE

Kadın Dostu Kampüs Yaklaşımına Trakya Üniversitesi Balkan Yerleşkesi Üzerinden Bakış
Esmâ Mihlayanlar, Filiz Umaroğulları 137

Palimpsest Mekân Olarak Makedonya Yerleşkesi
Gülay Dalgıç, H. Candan Zülfikar, Hatice Kıran Çakır 147

Mimarlık Fakültesinin Hikayesi
Sennur Akansel, Ertan Varlı 157

Armağan Dönertaş Engelli Çocuklar ve Mimarlık Öğrencileri Buluşmaları
Gülay Dalgıç, Timur Kaprol 165

Dördüncü Bölüm: YAPI

2000'ler Sonrası Edirne'de İnşaat Faaliyetleri
Dinçer Aydın 173

Edirne Geleneksel Konutunda Mekân Organizasyonunun İncelenmesi
Onur Şuta 181

Uzunköprü'nün Tarihsel Gelişimi ve Uzunköprü İlçesi İçin Önemi
Melek Seyit 189

Binalarda Yapısal ve Fiziksel Hasarlar: Edirne 25 Kasım Stadyumu
Doğukan Karataş, Şule Yılmaz Erten 197

Küfeki Taşının Tarihi Yapılarda Kullanımı Edirne Örneği
Gökhan Umaroğulları, Semiha Kartal 207

Beşinci Bölüm: MİMARLIK TARİHİ VE KORUMA

Edirne'de 'Koca Sinan İhtifalleri' ve Mimar Kemal Altan
Burcu Özgüven 219

Mimar Sinan'ın Trakya'daki Eserlerinde Kullanılan Örtü Öğeleri Üzerine Bir Deneme
İlter Büyükdığan 231

Tarihi Dokunun Algılanabilirliği Bağlamında Lüleburgaz Örneği
Esin Benian, Tülay Canitez 239

Tekirdağ Rüstem Paşa Külliyesi Yeşil Alanlarının Değişimi ve Peyzaj Restorasyonu Önerileri
Emine Çoban Şahin, Dilek Küçükyorulmaz 251

Edirne Mevlevihanesi
Tuba Hatipler Çibik 259

Sürdürülebilir Koruma Bağlamında İtalyan Kilisesi ve Ek Binalarının Değerlendirilmesi
Banu Gökmen Erdoğan, Saygın Alkan 271

Kültürel Mirasın Sürekliliği Bağlamında Edirne St. St. Konstantin ve Elena Bulgar Ortodoks Kilisesi
Esin Benian 281

Edirne Saray Hamamı <i>Tülay Canitez</i>	293
Edirne Redif Dairesi ve Sanayi Kışlası <i>İsmet Osmanoğlu</i>	303
Edirne Kaleiçi Maarif Caddesinde Geleneksel Konutların Değişimi-Dönüşümü <i>Sennur Akansel, Onur Şuta, Aslı Zencirkıran</i>	315
Edirne'de Yolageldi Konağının Mimari ve Sosyo- Kültürel Boyutu <i>Nevrihal Erdoğan</i>	325
Altıncı Bölüm: ERİŞİLEBİLİRLİK	
Trakya Üniversitesi Sultan II. Bayezid Külliyesi Sağlık Müzesi Erişilebilirlik Analizi <i>Berk Minez, Hatice Kıran Çakır</i>	335
Edirne Deveci Han Kültür Merkezi'nin Erişilebilirlik Açısından Değerlendirilmesi ve Çözüm Önerileri <i>İnci Alkan, Aslı Akyıldız</i>	345
Edirne Kent Müzesi'nin Evrensel Tasarım İlkeleri Bağlamında Değerlendirilmesi <i>Aslı Akyıldız, İnci Alkan</i>	355

TAKDİM

Trakya ve Edirne; kadim tarihi boyunca Traklar'dan Slavlara, Avarlardan birçok Türk boyuna ev sahipliği yapmış önemli ve stratejik bir noktadır. Sosyal, ekonomik ve stratejik öneminin yanı sıra yüzyıllar boyunca ev sahipliği yaptığı medeniyetler ve kavimler ile tarihsel bir önem de kazanmıştır.

Her medeniyetin kendinden izler bıraktığı ve bilinmeyen yönleri ile bir kültür höyüğü olan Edirne ve Trakya, yapılan her değerli araştırma ile tarih mozaiğinin eksik parçalarını tamamlamakta ve "Büyük Edirne" resmi ortaya çıkmaktadır.

Medeniyetlerin uzun yıllar içerisinde oluşturdukları kültür birikimlerinin izleri, şiiirden sanata geniş bir yelpazede görülebilir. Fakat bu yelpaze içerisinde belki de hayata en çok dokunanı, en uzun süre kalıcı olanı ve en ihtişamlısı mimari yapılarıdır.

Roma döneminden kalma Makedonya Kulesi, ecdadımız Osmanlı'dan miras Sultan II. Bayezid Külliyesi ve Doğu mimarisinin eşsiz eseri Selimiye Camii... İşte tüm bu azametli yapılar o toplumun izlerini bugüne taşır. Osmanlı İmparatorluğu'nun, Sultan II. Bayezid Külliyesi'nin zamanın çok ötesinde mimari ile insana verdiği değerini, Selimiye Camii'nin kubbesi ile ihtişamını idrak edebiliyoruz.

Edirne ve Trakya'da geçmişin nağmelerini bizlere fısıldayan şehirleri, yerleşim yerlerini ve mimari eserleri bir armoni ile bir araya getirerek âdeta bizlere tarihî ve mimarî bir konçerto sunan ve bunu Trakya Üniversitesinin 40. yılına armağan etme alicenaplığında bulunan Mimarlık Fakültemizin kıymetli dekanı Prof. Dr. Hamide Burcu Özgüven başta olmak üzere editörler Dr. Öğr. Üyesi Tülay Canitez ile Dr. Öğr. Üyesi Esin Benian'a ve makaleleri ile kitabımıza değer katan saygıdeğer araştırmacılarımıza teşekkür ederim.

"Trakya Üniversitesi'nin 40. Kuruluş Yılı Dönümü Armağan Kitabı-Trakya Araştırmaları" eserimizin, siz kıymetli okurlarımıza ve araştırmacılarımıza rehber olması dileğiyle...
Selam ve saygılarımla...

Prof. Dr. Erhan TABAKOĞLU
Trakya Üniversitesi Rektörü

Trakya Üniversitesi'nin kuruluşunun 40. yılı anısına,

ÖNSÖZ

Trakya Üniversitesi'nin kırkıncı kuruluş yılı dönümüne katkı vermek amacıyla gerçekleştirilen beyin fırtınası sonucu, Mimarlık Fakültesi öğretim elemanları tarafından bir 'armağan kitabı' projesi önerildi. Böylece 'Trakya Üniversitesi'nin 40. Kuruluş Yılı Dönümü Armağan Kitabı-TRAKYA ARAŞTIRMALARI' başlıklı yayınıımız ortaya çıktı.

Akademik dünyada 'armağan kitapları', bilim insanlarının yaşam öykülerini, kurumların ya da tarihi olayların yıl dönümlerini bilimsel yayınlarla kutlama geleneğinden doğmuştur. Almanca 'Festschrift' ve İngilizce 'Essays in honor...' olarak adlandırılan 'armağan kitapları' geçmişinin 1640'lı yıllara kadar uzandığı bilinmektedir. Türk Tarih Kurumu tarafından 1965 yılında yayınlanan "Edirne: Edirne'nin 600. Fethi Yıldönümü Armağan Kitabı" kapsamında Edirne tarihini konu alan birçok araştırma güncelliğini sürdürmektedir.

Trakya bölgesinin öncü Mimarlık Fakültesi olarak yayınıımızı hazırlarken yetişmiş ve yetişmekte olan, eski ve yeni akademisyenleri aynı projede buluşturmayı amaçladık. Yayının içeriği Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı ve İç Mimarlık bölümlerinde görevli akademisyenler ile önceki yıllarda katkı sağlamış olan hocalarımız tarafından hazırlanan bilimsel makalelerden meydana geldi. Fakültemizdeki tasarım çalışmalarının başlıca ilham kaynağı olan, tarihi serhat şehrimiz Edirne ile Trakya bölgesindeki mekânsal, teknik, toplumsal ve tarihsel konular araştırmaların çerçevesini oluşturdu.

Bu kitap 'Edirne Mühendislik- Mimarlık Akademisi'nin 1970'lerdeki kuruluşundan itibaren geçen onlarca yıl içinde Mimarlık Bölümünün kurumsallaşmasını sağlayan yüzlerce akademik birikime dair bilinç ve sorumlulukla hazırlanmıştır. Mühendislik Fakültesi ile yolları ayrılan Mimarlık Fakültesi'nin kuruluş aşamasında, 2013 yılı mayıs ayında göreve geldiğim günden bugüne, tüm gelişimini Fakülte Kurucu Dekanı ve Mimarlık Bölüm Başkanı olarak izlediğim kurumun temelinde çok sayıda akademisyen ve mimarın gönüllü katkısı bulunmaktadır. Proje derslerine katılan yarı zamanlı hocalar, enformel atölyeler, jüriler ve söyleşilerle bu kıymetli katkılar halen devam etmektedir. Seksenli yıllarda İTÜ Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümünde öğrenciyken, Doğan KUBAN, Afife BATUR, Ayla ÖDEKAN gibi birçok hocamızın Edirne'ye giderek Trakya Üniversitesi'nde ders verdiğini biliyordum. Ayrıca Sevinç HADİ, Şandor HADİ'den, Fatih GORBON'a çok sayıda mimar, bürolarındaki yoğunluğun yanı sıra dönemin zorlu yolculuk koşullarında her hafta mimari projelerde yer alıyorlardı. Mimarlık Bölüm Başkanları İletişim Grubu (MOBBİG) toplantılarında tanıdığım değerli Veyis ÖZEK, UNESCO Dünya Mirası çalışmalarında yer alan Nevzat İLHAN, desteğini her zaman hissettiğimiz Gülçin KÜÇÜKKAYA hocalar ile çok sayıda değerli öğretim üyesinin gerçekleştirdiği katkılar, yetiştirdikleri öğrenciler ile kalıcı olmuştur.

Projenin yayına dönüşüm süreci Tülay CANİTEZ ile Esin BENİAN'ın özverili çalışmaları başta olmak üzere, Mimarlık Fakültesi öğretim elemanlarının ortaklaşa emeği ile gerçekleşti. Makaleleri titizlikle değerlendirme süzgecinden geçiren bilim kurulunun değerli üyelerine ve yayının gün yüzüne çıkmasını sağlayan başta Rektörümüz Prof. Dr. Erhan TABAKOĞLU olmak üzere Yayın Komisyonu Başkanı Prof. Ahmet Hamdi Zafer'e, Trakya Üniversitesi Yayın Komisyonuna ve Trakya Üniversitesi Rektörlüğüne teşekkür ederiz.

'Trakya Üniversitesi'nin 40. Kuruluş Yılı Dönümü Armağan Kitabı- TRAKYA ARAŞTIRMALARI' kitabının Edirne'ye ve Trakya bölgesine dair güncel araştırmalara katkı sağlaması dileğiyle...

Prof. Dr. H. Burcu ÖZGÜVEN
Mimarlık Fakültesi Dekanı

PREFACE

As a result of the brainstorming carried out to contribute to the 40th anniversary of Trakya University, the faculty members of the Faculty of Architecture proposed an 'Essays in Honor of the Faculty' project. Thus, our publication titled 'Essays in Honor of the 40th Anniversary of Trakya University - THRACE RESEARCHES' emerged.

In the academic world, 'Essays in honor...' emerged from the tradition of celebrating the biographies of scientists, anniversaries of institutions or historical events with scientific publications. The history of 'Essays in honor...' called 'Festschrift' in German and 'armağan kitabı' in Turkish dates back to the 1640s. Within the scope of 'Essays in Honor of Edirne: Edirne's 600th anniversary of conquest' published by the Turkish Historical Society in 1965, many researches on the history of Edirne continue to be updated.

As the leading architecture faculty of the Thrace region, while preparing our publication, we aimed to bring together the old and new academicians, who have been trained and still growing, in the same project. The content of the publication consisted of scientific articles prepared by academicians working in the departments of Architecture, Landscape Architecture and Interior Architecture and by our professors who contributed in previous years. Spatial, technical, social and historical issues of Thrace region and the historical frontier city of Edirne which is the main source of inspiration for design studies in our faculty form the framework of our research.

This book has been prepared with the awareness and responsibility of hundreds of academic research that institutionalized the Department of Architecture in decades since the establishment of the Edirne Engineering-Architecture Academy in the 1970s. During the establishment phase of the Faculty of Architecture, whose paths diverged with the Faculty of Engineering, from the day I took office in May 2013, I have followed the entire development of the institution as the Founding Dean of the Faculty and Head of the Architecture Department, and there are voluntary contributions of many academicians and architects. These valuable contributions still continue with part-time lecturers participating in project courses, informal workshops, juries and interviews. When I was a student in the Department of Architecture at ITU Faculty of Architecture in the eighties, I knew that many of our teachers such as Doğan KUBAN, Afife BATUR, Ayla ÖDEKAN went to Edirne and gave lectures at Trakya University. In addition, many architects from Sevinç HADI, Şandor HADI to Fatih GORBON were taking part in architectural projects every week in the difficult travel conditions of the period, as well as the intense work at their offices. The contributions of the esteemed Veyis ÖZEK, whom I know at the meetings of the Heads of Architecture Departments Communication Group (MOBBIG), Nevzat İLHAN, who is involved in UNESCO World Heritage studies, Gülçin KÜÇÜKKAYA, whose support we always feel, and many valuable academic members, have been permanent with the students they have trained.

The publication process of the project was realized with the joint effort of the faculty members of the Faculty of Architecture, especially the devoted efforts of Tülay CANITEZ and Esin BENİAN. Special thanks to the esteemed members of the scientific committee, who carefully evaluated the articles, and to our Rector Prof. Dr. Erhan TABAKOĞLU, Chairman of the Publication Commission Prof. Ahmet Hamdi ZAFER, Trakya University Publication Commission and Trakya University Rectorate.

Hoping that the book 'Essays in Honor of the 40th Anniversary of Trakya University - THRACE RESEARCHES' will contribute to current research on Edirne and the Thrace region...

Prof. Dr. H. Burcu ÖZGÜVEN
Dean of the Faculty of Architecture